

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4257

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2133

ASCETICI

2134

exarata, cuius initium: *Interrogandum est quis primus rogauerit deum ut anime habeant requiem in penis inferni &c.* Pauli *Avalartianov* edifferitur in *Fabricii Cod. Apocr. N. T. P. I.* p. 943. Memoratur tamen ibi etiam *Revelatio nostra*, quam *Karaëtarimov* dicas, e *Cod. Coll. Merton. Oxoni*ii, quamvis Codex ille *Inferno* substituat *Purgatorium*.

DLXI.

²⁹⁴ Codex chartaceus lat. Sec. XV. Folior. 289. f. partim lineis longis, partim per 2. columnas exaratus, olimque *Monasterij Sancte Marie alias Scotorum wyenne*, complectitur sequentia. I. *Incipit liber de abundancia exemplorum Magistri Alberti Episcopi Ratisponen. ad omnem materiam.* Initium: *Quoniam plus exempla quam uerba mouent secundum Gregorium &c.* Finis: *quod non valde timeat omnis homo.* Editus est Libellus hic Sec. jam XV. f. l. et a. sed, ut videatur, *Ulmae* per *Job. Zeiner* circa 1480. f. hoc eodem Titulo, quo tamen illum neque in *Opp. omnib. Alberti* Lugd. 1651. T. XXI. f. in quibus plane desideratur, neque in *Scriptt. O. P.* repertus. At vero *Trithemius* alio illum Titulo n. 466. repreäsentat, scilicet de *Multiplici Timore*, quo etiam a *Quetifo* et *Echardo* T. I. p. 181. citatur, quin tamen eum tractasse videantur. Summe itaque rarum esse oportet. Repetitur ad calcem

Denis Codd. Theol. V. I. P. II.

Cod. nostri Titulus superior, additurque scriptionis annus 1434.

II. fol. 65. p. 2. *Decreta Concilii Basileensis lata Sess. XXI.* de Cultu divino in Ecclesia et Choro. Prout leguntur in *Collect. Labb. edit. Venet. T. XVII.* col. 317. *Decr. VIII. pro: Misericordia — per secretas orationes ita submissa voce dicitur, quod a circumstantibus audiri non potest,* recte habetur: *praeter secretas orationes &c.* In fine subditur: *Datum Basilee in sessione publica die iouis mensis iunij Anno 1435. idus scilicet 5 ante festum pentec.*

III. fol. 68. *Brevis Tractatio de triplici Indignitate accedendi ad Sacramentum Altaris orta vel a natura, vel a gravi peccato, vel a censuris ecclesiasticis.* Initium: *De perceptione venerabilis sacramenti dicit apostolus priore ad Cor. XI°. Qui manducat indigne &c.* Finis: *ut in ca° eos de sententia excommunicationis preallegato libro 6°.*

IV. fol. 73. *De vicio proprietatis religiosorum*, vel, ut ex calce praeoccupo: *Excerptum ex tractatu magistri ac fratris binrici de Coesueldia ordinis Carthusianorum contra proprietates religiosorum.* Westphalus hic, Priorque S. Mariae prope Montem S. Gertrudis in Hollandia, defunctus 1410. multa reliquit inedita, quae habes in *Trithemio*, in *Petreji Bibl. Carth.* p. 127. et *Bibl. Belg. Foppenii* T. I. p. 438. inter quae et Opus nostrum.

N n n

V.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4257

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2135

C O D I C E S

2136

V. fol. 90. *Incipit excerptum ex tractatu magistri theoderici de monasterio sacre Theologie professoris missso venerabilibus sororibus conuentus sancti egidij monasterien. ordinis sancti benedicti. Capitibus XIII. agitur de Paupertate religiosa et virtute Proprietatis, suadeturque C. 11. Virginibus his, ut modum Carthusianorum circa possessiones suas adoptent. Initium: Modus, quem tenetis est iste quod quelibet ex vobis cui placet de licencia abbatisse tollit redditus annuos qui occasione sui proueniunt monasterio, et expendit seu consumit illos redditus, pro sua personali utilitate et pro suo commodo, et dat etiam si vult de illis aliquas elemosinas vel alias conuertit in pios usus &c. Finis: vestigia vix apparent, nouerit oportunum. Compilatum anno domini 1412. ipso die beati Iheronimi — per me Theodericum de monasterio &c. Non est confundendus Vir hic cum juniore Ομωνυμο O. M. qui diem obiit 1515. Pro nostro jam 1425. piaculare Sacrum ab Universitate Studiorum Colon. factum fuisse testatur Harzbemius Bibl. Colon. p. 303. Scripta ejus enumerat Fabricius in B. M. Lat.*

VI. fol. 98. *Ex tractatu magistri nicolai gawr de tribus substantialibus ordinis. Paupertate scil. Castitate et Obedientia, de quorum primo tantum in his Excerptis agitur, hoc initio: Dominus Innocentius papa dicit, quod abbas non potest concedere monacho quod habeat aliquam admini-*

strationem aliquarum possessionum &c. Ad calcem: De hoc satis ex tractatu magistri nicolai, et continuo: Ex epistola ad abbatem in camp. — Ad abbatissam in Hompe prope dauentriam de ordine sancti bernardi. — Aliud Fragmentum, quod incipit: Predilecti mei in christo. qui habent specialia bona &c. Item eiusdem ex alia epistola. — Ex alia ad abbatem in Camp. — Item ex alia epistola. — Ex alia epistola eiusdem. — Denique ad calcem: Completum est operis presentis scriptura in festo beati Ciriaci martiris hora vesperorum per ma — — Itaque haec omnia ejusdem de Paupertate religiosa argumenti ad eundem Nicolaum Gauer referenda censeo, cuius Sermones Cod. DCCLXVI. indicavi jam ibi altum de eo Scriptorum silentium miratus, nisi forte sub Nicolao de Susato, vel de Creuzenach lateat, ut tum suspicabar. Opus ejus de Tribus Substantialibus Bibliotheca Aug. servat, ut videbis, sed qui ejus notitiam Tigurinis dederat, lapsus est in nomine; in Bibl. enim Gesneri Nicolaum Baur pro Gaur habes. Virum cetera doctum et late notum ex praesentibus Excerptis discere licet.

VII. fol. 107. p. 2. *Tractatus de ecclesiastica potestate domini (Petri de Alliaco Card.) Cameracen. seu, ut plenius in Opp. Gersonis T. II. P. 1. col. 925. de Ecclesiae, Concilii Generalis, Romani Pontificis et Cardinalium Autoritate, ubi scriptus dicitur in*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4257

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2137

ASCETICI

2138

in Conc. Constant. a. 1417. et incipit: *Christi nomine invocato, cui data est ipso teste omnis potestas &c.* Finis: *me illis, qui contra premissa opponere voluerint, responsum.*

VIII. fol. 127. *Tractatus de exemptionibus.* Initium: *Questio proposita fuit, utrum expediat exemptiones et priuilegia Religiosorum reuocari &c.* Propugnat **Autor Exemptiones**, idque maxime in favorem Cistercien. et contra **Fratrem Egidium**, qui est **Aegidius Columna** sive **Romanus O. S. A.** cuius fertur Opus contra **Exemptos**. Tempus scriptiorum colligas ex his col. 2. verbis: *presertim cum tertius articulus concilij de quo agitur sit de reformatione uniuersalis ecclesie — et specialiter propter grauamina que exemptis et priuilegiatis ab ordinariis inferuntur.* Concilium istud Viennense generale est, coepit a. 1311. quod itaque **Noster Scripto suo praevenisse** videtur. Verum quis ille? Librarius enim pro solenni aevi sui socordia, quae Bibliographorum crux est, nihil mutit. Fol. 130. p. 2. lego: *Est dicendum prout habetur in quodam tractatu qui incipit: Salvabo gregem meum Et in quodam breuiori qui incipit: quia in paucioribus via magis &c. diffusius declaravi &c.* Adeo Bibliothecam PP. Cisterc. Bertr. Tissier, et invenio T. IV. p. 261. **Jacobi de Thermis Abb. Carollici Tractatum contra Impugnatores Exemptionum**, qui incipit: *Salvabo gregem meum.* Adeo Bi-

bliothecam Scriptt. Cisterc. Caroli de Visch, et invenio p. 167. eundem Jacobum majus Opus suum in Compendium redigisse, quod incipit: *quia in paucioribus via, idque editum ab Odor. Raynaldo T. XV. Hist. Eccl. ad an. 1312.* Adeo Bibliothecam Belgic. Mss. Ant. Sanderi, et invenio P. II. p. 106. non tantum utrumque illum Jacobi Tractatum, sed praesentem etiam, et plura, quae mox edisseram.

IX. fol. 146. p. 2. *Responsio eiusdem ad quedam que petebant prelati in preiudicium exemptorum et priuilegiatorum.* Initium: *Ad illa, que petunt et proponunt prelati contra exemptos &c.* Peculiariter Ordinem suum hic defendit Jacobus, idque jam in Vienna tempore prefati Concilii, ut habet Codex citatus a Sandero.

X. fol. 148. p. 2. *Eiusdem, ut titulum a Sanderi Codice mutuem; noster enim nullum habet, Responsio facta Summo Pontifici Johanni Vigesimo secundo in Auenione post Concilium celebratum in Vienna super quibusdam interrogatis concernentibus Ordinem Cisterciensem.* Incipit: *Vocabis me et ego respondebo tibi. Job 14°.* Sanctissime pater nuper placuit vestre sanctitati michi et coabatti meo de pontiniaco sacre Theologie doctori clementer iniungere &c. Nihil de his Jacobi de Thermis Scriptis in Conciliorum Collectoribus, quibus tamen Concilii Gen. Viennensis paupertas aliquatenus levare posset.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4257

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2139

C O D I C E S

2140

XI. fol. 156. Epistola beati Bernhardi abbatis Clareuall. ad Eugenium papam or. cyst. de congratulatione electionis in apostolicum. Initium: *Amantissimo Domino suo — Auditum est in terra nostra &c.* Extat edit. Opp. *Malib. T. I. col. 233.*

XII. fol. 157. Incipit tractatus beati Bernhardi Abbatis Clareuallen sis de consideracione ad papam Eugenium. Initium: *Subit animus diligere aliquid &c.* Ut Opp. cit. *T. II. col. 407.*

XIII. fol. 189. p. 2. Incipit tractatus eiusdem de diligendo deo. Initium: *Uiro illustri domino. A.* (in impress. Haymerico) ecclesie romane diacono cardinali et cancellario — *Orationes a me et non questiones &c.* Ut *T. II. col. 583.*

XIV. fol. 202. Incipit exposicio eiusdem super Missus est &c. Initium: *Scribere me aliquid et deuocio iubet &c.* Ut *T. III. col. 732.*

XV. fol. 219. Tractatus de modo viuendi in communi sub forma questionum. Incipit: *Circa modum viuendi quorundam deuotorum hominum qui simul in suis dominibus vel conductis hospiciis commorantur queri potest utrum liceat eis sic cohabitare &c.* Apologia est Beguardorum et Beguinarum XI. Articulis comprehensa et oblata, ut videtur, Concilii Gen. Viennensis tempore, quo Societates hae variorum errorum et criminum accusatae fuere. Liquet hoc ex *Oratione Apologiae subiecta*, quae incipit: *Prestantissi-*

mi patres et magistri Reuerendissimi. Defensio veritatis agnite persertim que salutem respicit animarum audaciam prestat coram vestris reuerencijs comparendi. — Innotuit enim mibi qualiter quidam se solicitatorem nominans, cuius vel quorum, ignoro, coram vobis certos articulos proposuerit contra quasdam personas utriusque sexus parcum almanie quas lollardos beggardos suestiones contumeliose nuncupauit, petens eas propter statum earum ut asseruit inhibitum et ab ecclesia dampnatum penitus extirpari. Sed quia Reuerendissimi patres plures sunt in partibus inferioris almanie puta in dioc. Traiecten. leodien. et alijs circum iunctis locis persone sexus utriusque deuotissime et fideliter domino seruientes — ne predictas personas deuotas sub suis propositionibus et petitionibus comprehendi voluerit et sic velit eas similiter cum ceteris ab ecclesia dei penitus extirpari — Idcirco dominationibus vestris statum et vitam predictorum duxi referandum &c. Subjungit itaque descriptionem horum Coetuum, in quibus nihil, saltem pro aevi illius sensu, reprehendas, additque: *quod non ego solus sed et reuerendissimus pater dominus episcopus traiectensis sub cuius dioecesi maior pars eorum habitat suis testimonialibus litteris diuersis sacri concilij patribus et nobis directis attestatur.* Non nihil effecisse Nostrum, prodit Historia; ut enim Clemens V. errores Beguardorum in Concilio damnaverit, successor tamen .

Johannes

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4257

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2141

ASCETICL

2142

Johannes XXII. Atrebatenſi Episcopo negotium dedit, Beguinæ, quæ se verae pietatis studio ad dixiſſent atque ab aliarum abhorrent erroribus, ab obtrectatorum injuriis vindicandi. Atqui tales erant et vel hodie ſunt Belgicae illæ Beguinæ. Vide Odor. Raynaldi Annal. Eccl. T. XV. ad an. 1321. cui tamèn Apoloγyntus noster, cujus nomen non extundo, ignotus fuit, licet numerum Adorūm Conc. Viennensis augeat.

XVI. fol. 261. Sequuntur conclusiones extractæ de libro fratris mathei graben (Grabon) ordinis predicatorum contra premissa scribentis ſatis scandalofere. licet ex loyca quedam ex eis defendi poſſint. Centum paene poſt annis Lector hic Conv. Groeningani et Prov. Saxoniae alumnus Conclusiones suas contra devoutarias extra congregationem approbatam viven- tes publicavit, quae a Petro de Alliaco et Johanne Gersone Con- cilio Constantiensi delatae ſunt, et in Opp. posterioris T. I. col. 473. leguntur. Subjicit Noſter: *Supra scripta prefatus ma- gister niſit ut defendere. Sed vi- deat ne ſibi contingat, ſicut buſ- ſoni et ieronimo de praga, qui fuerunt in Concilio constancien. im- cinerati per ignem Anno domini M. CCCC. XVII. Et q. poſt in- tegrum annum venit iſte ad con- ſtanciam cum conclusionibus suis preſcriptis arreſtatus et conclusus ad reſpondendum ad obiecta et obi- cienda. Praevenit minas Mat- thaeus partim recantatione, quam*

habes loco ſuprac. col. 474. par- tim morte, quam in annum 1418. refert Quetif. Scriptt. O. P. T. I. p. 759.

XVII. fol. 271. *Incipit Liber methody martiris chriſti Episcopi Eccleſie Paternen. quem illuſter vir beatus Jeronimus in eius opuſculis collaudauit. Verum non col- laudavit ob futile hoc commen- tum, quod Methodii Patrenſis non eſt, et quamvis ejus ὁμωνυ- μω Patriarchae CPlitano Sec. IX. ab Eruditis tribuatur, inſigniter tamen refectum et interpolatum ad nos perveniffe, cum Codices mſs. tum Editiones factae teſtan- tur. Initium nobis eſt: Sciendum nobis namque eſt fratres, quomo- do a principio creauit deus celum et terram &c. Codici graeco Caeſ. Εξελθοντες ο τε Αδαμ καινή Εὐα 'ει τι παραδεῖσθαι παρθενοι εἰτυγχανον &c. Editioni Auguſta- nae c. com. Wolfg. Aytinger 1496. 4. Sciendum namque eſt, quod exeunte Adam et euā de pa- radiso virgines fuiffe &c. Ex hac Editione plures aliae exprefſae ſunt, ita, ut mirer Wolfg. La- zium, qui in titulo editionis ſuae Viennae 1547. 4. Vaticinum iſtud, quod neque integrum ha- buit, a ſe repertum adfirmavit. Laziana recenſum dedi in Hist. Typogr. Vien. p. 426. Finis in Cod. praefenti eſt: Et impij pe- nam patientur, unde nos dominus eripere dignetur, qui eſt in trini- tate et unitate patris et filij &c. Neque pluribus immorari opera eſt.*

N n n 3

XVIII.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4257

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2143

C O D I C E S

2144

XVIII. fol. 274. p. 2. *De modo introducendi in themata sermonum et dilatandi materias. Plures extant ejusmodi de Arte Praedicandi Tractatus, quorum Autores adsignare difficile est. Praesens incipit: Ueritas ewangelica predictantibus quasi quibusdam paranympbis est commissa &c. Materiae praecipuae sacris Oratoribus statuuntur decem: Deus, dyabolus, ciuitas superna, infernus, mundus, anima, corpus, peccatum, penitentia, uirtus. Ad harum porro amplificationem aperiuntur Loci septem: Res absoluta, Generatio, Corruptio,*

Mixtio, Compositio, Oppositio et V/sus rei. Vides φεατεολογιαν Scholasticorum in omnes se artes insinuasse. Haec denique doctrina exemplis stabilitur. Finis est: ut perfectus sit homo dei ad omne opus bonum institutus per eum, qui viuit &c. Scriptum in concilio Basiliensi. Anno domini M° CCCC° XXXIIII°. Quod Concilium, qui scholam Librariorum dixerit, haud errabit.

XIX. fol. 288. p. 2. Carmina quaedam leonina de S. Leopoldo Austriae Marchione. Anno domini Millesimo. CCC. XXIII.

*Prefulget signis leupoldus marchio dignis
Cecis in multis claudis paruis et adultis &c.*

Aliud inscriptum: *Oratio ad pium marchionem austrie leupoldum:*

*O flos primatum decus O leupolde beatum
Perpetuo gratum. modo quod teneas dominatum &c.*

Aliud, quod incipit:

*Anno milleno ter C. duo XX quoque terno
Claruit insignis subscriptis marchio signis.*

Sequuntur XIV. illi adtributa Miracula distichis aut tristichis, hac clausula:

*Princeps insignis. Leupoldus marchio dignis
Claruit bys signis sunt cognita plura benignis
Est domus hec cuius fundatio spiritus buius
In celi sede manet bac caro clauditur ede.*

Ex his colligitur, Carmina haec in Collegio Canonicorum Claustroneoburgensi, ubi Leopoldi exu-

viae conditae sunt, longe ante cusa fuisse, quam ille aris imponeatur.

DLXII.